

Samen werken aan passend onderwijs

Samenvatting jaarverslag 2016

Sinds 2014 kennen we in Nederland de Wet passend onderwijs. Deze wet zorgt ervoor dat alle kinderen het onderwijs, de ondersteuning en de begeleiding krijgen die zij nodig hebben. Om dit voor elkaar te krijgen, werken scholen samen. In de regio Zuidoost-Utrecht hebben alle scholen en schoolbesturen voor regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs zich verenigd in het Samenwerkingsverband ZOUT.

In het Ondersteuningsplan 2014-2018 hebben deze partijen vastgelegd hoe zij het passend onderwijs in de regio willen gaan realiseren. In dit Ondersteuningsplan staan de doelen en de gewenste resultaten. In de samenvatting van het jaarverslag 2016 schetsen we op hoofdlijnen welke resultaten eind 2016 behaald zijn en welke verbeterpunten er zijn.

Samenwerkingsverband ZOUT

Organisatie

Samenwerkingsverband ZOUT is een vereniging, waarin 32 schoolbesturen en 86 scholen samenwerken. De organisatie is compact en bestaat uit:

- De algemene ledenvergadering (ALV), die formeel toezicht houdt op de vereniging. In de ALV zit van elk schoolbestuur één afgevaardigde. De grote en de kleine schoolbesturen komen in het samenwerkingsverband dus in dezelfde mate tot hun recht.
- Een bestuur dat toezicht houdt op de dagelijkse gang van zaken. Dit bestaat uit vijf leden en een onafhankelijk voorzitter.
- Een directeur die de dagelijkse leiding heeft. De directeur wordt ondersteund door een managementondersteuner.

Aan het samenwerkingsverband is ook een ondersteuningsplanraad (OPR) verbonden met twaalf leden: zes ouders en zes personeelsleden van de aangesloten scholen. Zij vormen het formele medezeggenschapsorgaan.

Uitgangspunten

Het samenwerkingsverband vindt dat elk kind recht heeft op goed onderwijs, dat aansluit bij zijn mogelijkheden en behoeften. Ofwel, elk kind heeft recht op passend onderwijs. Dit onderwijs moet het kind helpen om zich optimaal te ontwikkelen en zo goed mogelijk te presteren. Waar nodig krijgen scholen vanuit het samenwerkingsverband ondersteuning om elk kind passend onderwijs te bieden op een veilige en uitdagende plek, die dichtbij huis is.

Om passend onderwijs te realiseren hanteren we binnen het samenwerkingsverband een aantal inhoudelijke uitgangspunten:

- Schoolbesturen zijn er samen voor verantwoordelijk dat elk kind in onze regio passend onderwijs krijgt. Met andere woorden: samen zorgen zij voor een dekkend aanbod van passend onderwijs.
- De verantwoordelijkheid voor passend onderwijs ligt zoveel mogelijk bij scholen en schoolbesturen.
- Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit op hun scholen.
- Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de basisondersteuning op hun eigen scholen.

Gezamenlijk zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor de extra ondersteuning die in bepaalde situaties nodig is. Die extra ondersteuning wordt geboden door het schoolondersteuningsteam (SOT), dat is verbonden aan het samenwerkingsverband.

Schoolondersteuningsteam (SOT)

Ondersteuningstrajecten

Het schoolondersteuningsteam (SOT) adviseert en ondersteunt scholen, leerlingen en ouders in kortdurende maatwerktrajecten. De vraag en de behoefte van de school zijn daarbij altijd het uitgangspunt. Als de school een beroep wil doen op het SOT, moet zij eerst een Groeidocument invullen. Hierin is alle relevante informatie rondom een leerling verzameld. Bijvoorbeeld: de problematiek rondom een leerling en de acties die de school al ondernomen heeft.

We zien dat scholen het SOT steeds beter weten te vinden. In het schooljaar 2015/2016 werden er 591 Groeidocumenten ingediend; in het schooljaar ervoor waren dat er nog 410. We zien overigens flinke verschillen in de mate waarin scholen en schoolbesturen een beroep doen op het SOT. Met de schoolbesturen die relatief veel beroep doen op het SOT of waarvan relatief veel leerlingen moeten worden verwezen naar het speciaal (basis)onderwijs gaat de directeur van het samenwerkingsverband in gesprek.

Gedurende het schooljaar zagen we een aantal duidelijke pieken in de aanvraag van SOT-ondersteuning. Met name in maart en juni was het aantal aanvragen erg hoog (16,6 c.q. 16,3 procent van alle aanvragen). Samen met de schoolbesturen moet worden bekeken wat de oorzaak is van deze pieken en of er mogelijkheden zijn om de aanvragen beter te spreiden. Want zeker als kinderen aan het eind van het schooljaar een verwijzing krijgen naar het speciaal (basis)onderwijs, is het een enorme uitdaging om in de zomerperiode een nieuwe school te vinden en daar in het nieuwe schooljaar te starten.

Verwijzingen naar speciaal (basis)onderwijs

Nadat een ondersteuningstraject van het SOT is afgerond, krijgen veel kinderen langdurige ondersteuning vanuit de school zelf. Soms is het onvermijdelijk dat een kind verwezen wordt naar het speciaal (basis)onderwijs, ondanks alle ondersteuning die het SOT heeft geboden. In het schooljaar 2015-2016 was dat het geval bij 57 procent van de SOT-trajecten (ten opzichte van 68 procent in het jaar ervoor). In 2015-2016 kregen 84 kinderen een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal onderwijs. Ofwel: zij kregen officieel toegang. Een jaar ervoor ging het om 72 kinderen. Daarnaast kregen 127 kinderen een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal basisonderwijs. Een jaar ervoor waren dat er 95.

Vergeleken met de rest van Nederland doen we het in onze regio goed:

- In onze regio zit 2,02 procent van de leerlingen in het speciaal basisonderwijs, in de rest van Nederland is dat 2,31 procent.
- In onze regio zit 1,41 procent van de leerlingen in het speciaal onderwijs, in de rest van Nederland is dat 1,58 procent.

Bij de verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs zien we trouwens nauwelijks verschillen per leeftijdsgroep. In de onderbouw (groep 1-2) eindigde 38 procent van de ondersteuningstrajecten in een verwijzing. In de middenbouw (groep 3-5) was dat 31 procent, in de bovenbouw (groep 6-8) 30 procent.

In 2015-2016 heeft het schoolondersteuningsteam de contacten met voorschoolse voorzieningen aangehaald. Daardoor is het nu vaker mogelijk om al vóórdat een kind naar school gaat een verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs in gang te zetten. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders. Hierdoor kan soms worden voorkomen dat het kind op vierjarige leeftijd naar het reguliere onderwijs gaat en op een later moment alsnog van school moet veranderen.

Tevredenheidsonderzoek SOT

Na afronding van het SOT-traject worden ouders uitgenodigd om mee te doen aan een tevredenheidsonderzoek. In 2015-2016 vulden slechts 24 ouders de vragenlijst in die we hiervoor gebruiken. Het merendeel van deze ouders was (zeer) tevreden over de ondersteuning door SOT-medewerkers en de resultaten van die ondersteuning. Slechts een enkeling was niet tevreden. Door de geringe respons kunnen we natuurlijk geen betrouwbare conclusies trekken. Het samenwerkingsverband zal onderzoeken hoe de tevredenheid op een betere manier kan worden gemeten.

Samenwerking met gemeenten

In ons werkgebied zijn vijf gemeenten, waarmee we inmiddels een goed lopende overlegstructuur hebben. Op bestuurlijk (politiek) niveau hebben we het OOGO, ofwel het op overeenstemming gericht overleg. Tal van onderwerpen zijn geschikt om in het OOGO te bespreken, zoals de toegang tot de jeugdhulp, EED (ernstige enkelvoudige dyslexie), thuiszitters en de overgang van primair naar voortgezet onderwijs. Ook op ambtelijk niveau zijn er diverse overleggen die goed lopen.

Thuiszitters

Het samenwerkingsverband en de vijf gemeenten in onze regio willen crisissituaties en thuiszitters zoveel mogelijk voorkomen. Voor iedere (potentiële) thuiszitter moet zo snel mogelijk een passende plek worden gevonden. We merken dat scholen hun potentiële thuiszitters niet altijd tijdig melden bij de afdeling leerplicht en bij het samenwerkingsverband. Daardoor is het lastig om gericht actie te ondernemen en om te voorkomen dat een kind uiteindelijk écht thuis komt te zitten. Om dit belangrijke onderwerp te agenderen, is in november 2016 voor alle schooldirecteuren en interne begeleiders een themabijeenkomst georganiseerd.

Klachten

Het samenwerkingsverband probeert alles te doen om klachten te voorkomen. Ouders die niet tevreden zijn over onze dienstverlening of het niet eens zijn met een verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs, kunnen een beroep doen op de interne klachtenprocedure. Ook

kunnen zij terecht bij een externe vertrouwenspersoon of bij een onderwijsconsulent die als mediator kan optreden.

In 2016 hebben de ouders en school van één kind bezwaar aangetekend. Het samenwerkingsverband wilde de toelaatbaarheidsverklaring van dit kind niet verlengen, terwijl ouders en school dat wel wilden. De situatie is in goed overleg opgelost.

Financiën

Via het samenwerkingsverband ontvangen schoolbesturen in 2015-2016 voor elke leerling 162 euro. Hiermee was een totaalbedrag van bijna 3 miljoen gemoeid. Het geld is bedoeld om de basis- en extra ondersteuning te verzorgen voor alle leerlingen. Besturen kunnen dit geld flexibel inzetten. Jaarlijks leggen zij daarover verantwoording af. Uit deze financiële verantwoording blijkt dat besturen substantieel ook eigen middelen investeren in de ondersteuningsstructuur. In 2017-2018 wordt de bijdrage per leerling verhoogd tot 195 euro.

Risicobeheersing

Het samenwerkingsverband wil de kans op fouten en verkeerde beslissingen zo veel als mogelijk voorkomen. Daarnaast willen we niet verrast worden door onvoorziene omstandigheden. Verschillende instrumenten en werkprocedures spelen daarin een rol:

- We werken volgens de code Goed Bestuur.
- De directeur van het samenwerkingsverband verantwoordt zich periodiek over de organisatiedoelstellingen.
- We werken met meerjarenramingen en een jaarlijkse begroting.
- We volgen de aanbevelingen van onze externe accountant op.
- We hebben voldoende maatregelen genomen om de risico's financieel af te dekken en te beheersen.

Sinds 1 januari 2016 geldt de meldplicht datalekken. Als er sprake is van een ernstig datalek, moet het samenwerkingsverband dat direct melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Naar verwachting wordt ons beleid rondom datalekken in 2017 geformaliseerd.

Colofon

In deze publicatie schetsen we de hoofdlijnen van het jaarverslag 2016. Het volledige jaarverslag en de bijbehorende financiële verantwoording is openbaar en kan worden opgevraagd bij het samenwerkingsverband.

Samenwerkingsverband Zuidoost-Utrecht
(ZOUT)

Laan van Vollenhove 3043

3706 AL Zeist

www.swvzout.nl

030 633 0761

Zeist, oktober 2017